

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Solis pretim mērķtiecīgākai dabas aizsardzībai

Biotopu aizsardzības plāni

Ilona Mendziņa, Dabas aizsardzības departamenta direktora vietniece,
03.12.2025.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Prezentācijas saturs:

Dabas aizsardzības politiskais un tiesību ietvars

- ❖ ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2030
- ❖ Dabas atjaunošanas regula (ES) 2024/1991
- ❖ Biotopu direktīva 92/43/EEK

Biotopu aizsardzības plāni

- ❖ Mērķis
- ❖ Nozīme

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Dabas aizsardzība

Politiskais un tiesību ietvars

- ❖ ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2030. ES politikas dokuments bioloģiskās daudzveidības atjaunošanai līdz 2030. gadam. Nosaka mērķus par aizsargāto teritoriju paplašināšanu, degradētu ekosistēmu atjaunošanu.
 - ❖ Dabas direktīvas:
 - ❖ **Biotopu direktīva**
 - ❖ **Putnu direktīva**
Nosaka ES dalībvalstu pienākumu aizsargāt dabiskos biotopus un sugas, veidot un uzturēt Natura 2000 tīklu, uzraudzīt biotopu stāvokli un nodrošināt to labvēlīgu aizsardzības statusu.
 - ❖ Regulas:
 - ❖ Invazīvo svešzemju sugu regula
 - ❖ **Dabas atjaunošanas regula**
 - ❖ Sugu un biotopu aizsardzības likums
 - ❖ Likums par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām
-

- ❖ pakārtotie normatīvie akti

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Dabas atjaunošanas regula (ES) 2024/1991

- ❖ Stājās spēkā 2024.gada 18.augustā
- ❖ Tieši piemērojama
- ❖ Detalizēti pasākumi līdz 2030.gadam, ar pārskatīšanu 2032.gadā
- ❖ Stratēģiskie virzieni līdz 2040. un 2050.gadam
- ❖ Aktīvi un pasīvi atjaunošanas pasākumi
- ❖ Esošā finansējuma ietvaros (līdz 2027.gadam)
- ❖ **Dabas atjaunošanas plāns līdz 2026.gada 1.septembrim**
Darba grupa nacionālā dabas atjaunošanas plāna izstrādei

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

4. Pants

Sauszemes, piekrastes un saldūdens ekosistēmu atjaunošana

- ❖ Attiecas uz ES dabas direktīvu subjektiem
- ❖ Regulas I pielikums –biotopu grupas (atšķiras no Biotopu direktīvas grupām)
- ❖ Visi **pamatojumi atjaunošanas pasākumiem (sugu dzīvotnēm un biotopiem) izriet no Biotopu direktīvas 17. panta un Putnu direktīvas 12. panta ziņojumiem**, kuros jāizmanto labākās pieejamās zināšanas un jaunākie zinātniskie pierādījumi
- ❖ **Atjaunošanas pasākumus ievieš attiecībā uz U1 / U2 biotopiem /sugu dzīvotnēm**
- ❖ Biotopiem – galvenokārt strādā pie struktūras un funkcijas parametru uzlabošanas

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Biotopu aizsardzības plānu tiesiskais pamats

Sugu un biotopu aizsardzības likuma 5. panta 4. punkts un 17.pants

- ❖ **5.panta 4.punkts. VARAM un DAP** nosaka īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzības plānu izstrādes kārtību un sekmē šo plānu ieviešanu
- ❖ **17.pants. Sugu un biotopu aizsardzības plāni**
Ja kādai sugai vai biotopam ir nepieciešami īpaši aizsardzības pasākumi, attiecīgās sugas vai biotopa aizsardzību nodrošina saskaņā ar aizsardzības plānu. Sugu un biotopu aizsardzības plānus apstiprina viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrs.
- ❖ VARAM 11.05.2015. rīkojums Nr. 127 "Par sugu un biotopu aizsardzības plānu izstrādāšanas kārtību"
 - ❖ biotopu aizsardzības plānu izstrādāšanu koordinē un pārrauga **Dabas aizsardzības pārvalde**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Biotopu aizsardzības plāni

- ❖ Nosaka biotopa aizsardzības pasākumus, lai sasniegtu labvēlīgu aizsardzības stāvokli
- ❖ Vērtē biotopu valstiskā līmenī, ne tikai ģeogrāfiski īpaši aizsargājamās dabas teritorijās
- ❖ Nozīmīgs solis Dabas atjaunošanas regulas noteiktā nacionālā dabas atjaunošanas plāna izstrādē
- ❖ Darbības termiņš – līdz 12 gadiem (pielāgojot Biotopu direktīvas 17. panta ziņojuma diviem periodiem), 2025.-2037.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

21 biotopu aizsardzības plāns 56 ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem*

- ❖ Meža biotopi – 6 BAP
- ❖ Saldūdeņu biotopi – 3 BAP
- ❖ Zālāju biotopi – 4 BAP
- ❖ Piekrastes un virsāju biotopi – 7 BAP
- ❖ Purvu biotopi – 1 BAP

**biotopi, kam nepieciešami līdzīgi aizsardzības pasākumi,
apvienoti vienotā BAP*

Alām un atsegumiem (3 biotopi) atsevišķi BAP netiek
izstrādāti

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Sugu un biotopu aizsardzības mērķi

Valsts līmenis

FRV – favourable reference values

**Nacionāla līmeņa
biotopu un sugu
aizsardzības plāni**

+

Biotopu direktīvas
17.panta ziņojums

Natura 2000 teritorijas līmenis

CO – site-specific conservation objectives

Natura 2000 teritoriju
dabas aizsardzības
plāni

Natura 2000
datu bāze,
**standarta
datu formas**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Būtiski elementi ceļā uz mērķtiecīgāku dabas aizsardzību

2021				2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028						
I	II	II I	IV	I	II	II I	IV	I	II	II I	IV	I	II	II I	IV	I	II	II I	IV	I	II	II I	IV	I	II	II I	IV	I	II	II I	IV			
		59 ES nozīmes biotopu datu analīze un aizsardzības mērķu noteikšana																																
119 ES nozīmes sugu aizsardzības mērķu noteikšana																																		
												56 biotopu aizsardzības plānu izstrāde																						

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Kur BAP tiks izmantoti

- ❖ Nacionālā dabas atjaunošanas plāna izstrādē (saskaņā ar Dabas atjaunošanas regulu)
- ❖ Finansējuma piesaiste biotopu apsaimniekošanai un atjaunošanai
- ❖ Priekšlikumi un pamatojumi normatīvo aktu grozījumiem; Natura 2000 robežu grozījumiem
- ❖ Priekšlikumi sabiedrības izglītošanas jautājumiem

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Kur BAP tiks izmantoti

- ❖ DAP plānojot un organizējot dabas aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumus
- ❖ Organizējot un uzraugot dabas aizsardzības plānu izstrādi un atjaunošanu īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī veicinot un koordinējot minēto plānu ieviešanu
- ❖ Izsniedzot atļaujas, atzinumus un saskaņojumus, ja paredzams, ka plānotā darbība var ietekmēt attiecīgo biotopu
- ❖ Īstenojot projektus dabas aizsardzības jomā
- ❖ Izglītojot sabiedrību un veicinot sabiedrības iesaistīšanu dabas aizsardzībā
- ❖ Sniedzot teritoriju plānojumu izstrādei informāciju par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem un to aizsardzības režīmu

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Ilona Mendziņa, ilona.mendzina@varam.gov.lv
[Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija](#)

